

POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE

1. Wszczęcie postępowanie egzekucyjna przez komornika sądowego
2. Co może zająć komornik?
3. Co powinno znaleźć się w wszczęciu o egzekucji?
4. Co robić w momencie otrzymania zawiadomienia o wszczęciu egzekucji?
5. Czynności terenowe komornika.
6. Skarga na czynności komornika.
7. Przedawnienie długu u komornika.

1. WSZCZĘCIE POSTĘPOWANIA KOMORNICZEGO

Zadaniem komornika sądowego jest prowadzenie egzekucji sądowej, w ramach której, przy zastosowaniu określonych środków przymusu, dąży do wyegzekwowania (ściągnięcia) z majątku dłużnika należności dla wierzyciela. Egzekucja jest wszczynana w momencie, gdy po wcześniejszym przeprowadzeniu sprawy przez sąd i wydaniu tzw. tytułu wykonawczego, w którym zawarte jest nakazanie dłużnikowi określonego zachowania się (np. spłaty zasądzonej kwoty pieniężnej) w stosunku do wierzyciela , dłużnik w dalszym ciągu nie wykonuje obowiązku, nie spłaca długu. Komornik w toku postępowania egzekucyjnego stosuje środki przymusu, w celu doprowadzenia do wykonania obowiązku.

Tytuł wykonawczy jest podstawą egzekucji. To dokument urzędowy potwierdzający istnienie i zakres kwalifikującego się do egzekucji roszczenia wierzyciela. Tytuł wykonawczy powinien dokładnie precyzować świadczenie, które ma być spełnione oraz osobę wierzyciela i dłużnika. Tytuł wykonawczy wydaje sąd w postępowaniu rozpoznawczym, które poprzedza postępowanie egzekucyjne.

Komornik nie może podejmować czynności egzekucyjnych bez złożenia przez wierzyciela ważnego tytułu wykonawczego oraz wniosku o wszczęcie egzekucji. Najczęściej wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego składany jest przez wierzyciela wskazanego w tytule wykonawczym. Może również zostać złożony na jego rzecz przez prokuratora, inny organ działający na takich samych zasadach jak prokurator, albo przez organizacje społeczna.

Złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji powoduje wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Komornik jest związany treścią wniosku. Nie może on egzekwować w rozmiarze szerszym, ani też prowadzić egzekucje ze składników majątku, które nie zostały zawnioskowane przez wierzyciela.

Z chwilą wszczęcia egzekucji, komornik zawiadamia dłużnika o tym fakcie, podaje z jakiego tytułu, na rzecz kogo prowadzone jest postępowanie i jakich kwot dotyczy. Dłużnik zostaje poddany standardowej procedurze egzekucyjnej.

2. CO MOŻE ZAJĄĆ KOMORNIK?

I. WYNAGRODZENIE

Komornik po wszczęciu egzekucji, wysłała do instytucji państwowych m.in. ZUSu z zapytaniem o Dłużnika. W ten sposób dowiaduje się o pracodawcy Dłużnika i właśnie tam wysłała wniosek o zajęcie wynagrodzenia.

Najważniejsza informacja – komornik nie może zająć minimalnego wynagrodzenia. W 2021 roku wynosi ono 2800 zł brutto. Jeżeli więc otrzymujemy najniższe wynagrodzenie, komornik nie potrąci niczego z naszej pensji.

WYJATEK: *długi alimentacyjne – w takim przypadku nie obowiązuje kwota wolna od zajęcia.*

Ważne są również limity potrąceń: komornik może zająć:

- ✓ 50% naszego wynagrodzenia lub
- ✓ nawet 60%, w przypadku należności alimentacyjnych.

Zajęcie z umowy o pracę

Komornik co miesiąc z pełnej wypłaty ma obowiązek pozostawić do dyspozycji dłużnika kwotę równą minimalnemu wynagrodzeniu w danym roku kalendarzowym, czyli obecnie 2800 zł brutto, czyli 2062 zł na rękę.

W przypadku osób, które pracują na niepełny etat, kwota wolna od zajęcia jest proporcjonalnie mniejsza. Przykładowo: jeżeli pracują na pół etatu, to kwota wolna od zajęcia wynosi tyle, co połowa minimalnego wynagrodzenia.

Zarówno wobec osób, które pracują na pełny, jak i na niepełny etat, obowiązuje prawo zabraniające komornikowi zajęcia więcej niż 50% wynagrodzenia w przypadku zwykłych dłużników i 60% w przypadku dłużników alimentacyjnych.

Zajęcie z umowy zlecenia

Od 1 stycznia 2019, jednak zmodyfikowane przepisy kodeksu postępowania cywilnego, których celem jest ochrona Dłużnika, dla którego umowa zlecenia jest jedynym źródłem dochodu. Jeżeli takie świadczenie (umowa zlecenia) ma charakter powtarzający, a jego *“celem jest zapewnienie utrzymania albo stanowiących jedyne źródło dochodu dłużnika będącego osobą fizyczną”*, to w takim przypadku stosujemy odpowiednio przepisy dotyczącej umowy o pracę.

Czyli przy umowie zlecenia, także obowiązuje kwota wolna od potrąceń tzn. 2800 zł brutto oraz limit zajęcia 50% lub 60%.

II. RACHUNEK BANKOWY

Komornik może także zająć rachunek bankowy dłużnika i to z niego pobierać środki na pokrycie długu. W tym przypadku nie obowiązuje go maksymalny procent zajęcia,

ale przepisy wskazują na to, że musi on pozostawić do dyspozycji dłużnika kwotę wolną od zajęcia. Wynosi ona 75% minimalnego wynagrodzenia.

Zajęcie z rachunku bankowego przebiega bez naszego udziału w formie elektronicznej. Zajęcie komornicze obejmuje kwoty, które są już na koncie dłużnika w momencie zajęcia konta i te, które dopiero na niego wpłyną. O zajęciu wierzytelności przez komornika informuje dłużnika bank.

III. RUCHOMOŚCI

© copyright FUNDACJA IAR 2010-2021

ZASTRZEŻENIE PRAWNE: Materiał do użytku wyłącznie w ramach zadań realizowanych przez Fundację Instytut Aktywizacji Regionów z siedzibą w Gdyni. Żadna jego część nie może być powielana, kopiowana, wykorzystywana w całości lub w części do innych celów, a także zbywana lub udostępniana w jakiegokolwiek formie osobom trzecim bez zgody Fundacji IAR.

Na wniosek wierzyciela, komornik może zająć ruchomości, które są we władaniu Dłużnika. Komornik jednak nie może \ zająć ruchomości, jeżeli z ujawnionych okoliczności, wynika, że “nie stanowią one własności Dłużnika”.

Jeżeli natomiast ruchomości dłużnika znajdują się we władaniu osoby trzeciej, to komornik może je zająć wyłącznie wtedy, gdy osoba trzecia “zgadza się na ich zajęcie albo przyznaje, że stanowią one własność dłużnika”.

Komornik musi umorzyć egzekucję z ruchomości, jeżeli otrzyma “niebudzący wątpliwości dowód na piśmie, że zajęte ruchomości nie stanowią własności dłużnika.”

I wreszcie najważniejsza zmiana z perspektywy wielu zadłużonych osób: wyłączone spod egzekucji są przedmioty urządzenia domowego Dłużnika oraz jego domowników. Komornik nie może już zatem zająć następujących ruchomości: lodówki, pralki, odkurzacza, piekarnika, kuchenki mikrofalowej, płyty grzewczej do przygotowywania/podgrzewanie posiłków, łóżka, stołu i krzesła (w liczbie niezbędnej dłużnikowi i jego domownikom), jedyne źródła oświetlenia na izbę, pod warunkiem, że nie są to przedmioty, których wartość przekracza “*przeciętną wartość nowych przedmiotów danego rodzaju*”

Ustawodawca wskazując powyższe ruchomości, używa słowa “w szczególności”. Co oznacza, że są to przykładowe przedmioty urządzenia domowego, które są wyłączone spod egzekucji.

IV. NIERUCHOMOŚĆ

Komornik może zająć nieruchomości, które są własnością dłużnika. Komornik może dokonywać zajęcia również, kiedy dłużnik jest współwłaścicielem. Ma on jednak obowiązek powiadomienia współwłaściciela nieruchomości o zajęciu. Współwłaściciel może w takiej sytuacji:

- zgodzić się na zajęcie nieruchomości
- nie zgodzić się na zajęcie nieruchomości – w takiej sytuacji komornik musi uzyskać klauzulę wykonalności zajęcia na współwłaściciela lub umorzyć egzekucję z tej nieruchomości.

Zajęcie nieruchomości oznacza wpisanie tego faktu do księgi wieczystej. Po zajęciu komornik wystawia nieruchomość na licytację. Pieniądze ze sprzedaży nieruchomości przeznaczone są na pokrycie długu byłego właściciela nieruchomości.

W zakresie nieruchomości zajęciu mogą podlegać:

- ✓ dom,
- ✓ mieszkanie,
- ✓ garaż,
- ✓ działka.

V. EMERYTURA

W 2021 roku emerytura minimalna wynosi 1250 zł. Kwota chroniona przed zajęciem komorniczym to 75% minimalnego świadczenia. Może zająć natomiast nadwyżkę nad tę kwotę, jednakże maksymalnie do granic 50% wypłacanego świadczenia.

Komornik może zająć nadwyżkę nad tę kwotę, ale obowiązuje go także górna granica zajęcia. W zależności od rodzaju zadłużenia może być to:

- 60% – egzekucja alimentacyjna,
- 50% – egzekucja związana z odpłatnością za pobyt w domu pomocy społecznej, w zakładach opiekuńczo-leczniczych i w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych,
- 25% w odniesieniu do każdej innej egzekucji.

3.CO POWINNO ZNALEŻĆ SIĘ W ZAWIADOMIENIU O WSZCZĘCIU EGZEKUCJI?

W zawiadomieniu o wszczęciu egzekucji komornik wskazuje:

- 1) wierzyciela – czyli osobę która domaga się zwrotu należnych jej pieniędzy bądź spełnienia określonego świadczenia o charakterze niepieniężnym (np. wydanie ruchomości- samochodu, mebli, sprzętu RTV czy opróżnienie, opuszczenie i wydanie wierzycielowi lokalu mieszkalnego),
- 2) dłużnika – czyli osobę, która jest zobowiązana wykonać dane świadczenie;
- 3) tytuł wykonawczy, w którym sąd nakazał dłużnikowi zwrot danego świadczenia na rzecz wierzyciela, tj.:
 - a) orzeczenie sądu, np. wyrok (w tym wyrok zaoczny), postanowienie, nakaz zapłaty (w postępowaniu nakazowym, upominawczym, elektronicznym upominawczym), które są prawomocne albo podlegają natychmiastowemu wykonaniu;
 - b) orzeczenia referendarza sądowego, np. postanowienia lub nakazy zapłaty, prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu;
 - c) inne orzeczenia, ugody i akty, które na mocy ustawy podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej, np. bankowy tytuł egzekucyjny (wydany przed uchycieniem stosownych przepisów prawa bankowego), orzeczenia sądów zagranicznych;
 - d) akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej lub wydania rzeczy oznaczonych co do gatunku, ilościowo w akcie określonych, albo też wydania rzeczy indywidualnie oznaczonej, gdy w akcie wskazano termin wykonania obowiązku lub zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie;
 - e) akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej do wysokości w akcie wprost określonej albo oznaczonej za pomocą klauzuli waloryzacyjnej, gdy w akcie wskazano zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie obowiązku, jak również termin, do którego wierzyciel może wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności;
 - f) akt notarialny określony w pkt. d lub e, w którym niebędąca dłużnikiem osobistym osoba, której rzecz, wierzytelność lub prawo obciążone jest hipoteką lub zastawem, poddała się egzekucji z obciążonego przedmiotu w celu zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej zabezpieczonemu wierzycielowi.

Niemal wszystkie wymienione wyżej tytuły egzekucyjne, muszą mieć nadaną klauzulę wykonalności, aby stać się tytułami wykonawczymi i by móc być podstawą prowadzenia postępowania egzekucyjnego. Wyjątkiem jest m.in. prawomocne postanowienie komornika

© copyright FUNDACJA IAR 2010-2021

ZASTRZEŻENIE PRAWNE: Materiał do użytku wyłącznie w ramach zadań realizowanych przez Fundację Instytut Aktywizacji Regionów z siedzibą w Gdyni. Żadna jego część nie może być powielana, kopiowana, wykorzystywana w całości lub w części do innych celów, a także zbywana lub udostępniana w jakiegokolwiek formie osobom trzecim bez zgody Fundacji IAR.

sądowego o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego lub o nałożeniu grzywny, prawomocne postanowienie sądu o przysądzeniu własności.

Dodatkowo komornik wskazuje kwoty, które wierzyciel chce odzyskać, a także sposoby egzekucji, czyli elementy majątku dłużnika, z których komornik będzie egzekwował dług. Na przykład wynagrodzenie za pracę, rachunki bankowe czy wierzytelności, tj. świadczenia z umowy zlecenie, umowy o dzieło czy umowy najmu.

W zawiadomieniu komornik pouczy strony postępowania egzekucyjnego, tj. dłużnika i wierzyciela, m.in. o sposobach zaskarżenia czynności komornika, postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności, obowiązkach i prawach wierzyciela i dłużnika.

4.CO ROBIĆ W MOMENCIE OTRZYMANIA ZAWIADOMIENIA O WSZCZĘCIU EGZEKUCJI?

Należy niezwłocznie skontaktować się komornikiem. Nieodbieranie korespondencji i brak kontaktu nie jest w tej sytuacji rozwiązaniem. Komornik sądowy o dokonaniu kolejnych czynności egzekucyjnych zawiadamia dłużnika pismami wysyłanymi listami poleconymi za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. W przypadku nieodbierania dalszej korespondencji, dłużnik sam pozbawia się dostępu do informacji co dzieje się w prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu egzekucyjnym. Ponadto, w zawiadomieniu o wszczęciu egzekucji zawarte są istotne informacje dotyczące tego na czyj wniosek wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne czy też na podstawie jakiego dokumentu jest prowadzona egzekucja.

5. CZYNNOŚCI TERENOWE KOMORNIKA

Czynności terenowe może przeprowadzić komornik, asesor komorniczy lub aplikant komorniczy (po upływie roku od rozpoczęcia aplikacji komorniczej, po otrzymaniu upoważnienia od komornika). Najczęściej na czynności terenowe jeździ asesor lub aplikant komorniczy.

Czynności terenowe można przeprowadzać od poniedziałku do soboty w godzinach 9:00 – 21:00. Odbývają się one pod adresem wskazanym przez wierzyciela we wniosku egzekucyjnym lub adresem ustalonym na podstawie wywiadu środowiskowego. Istnieje również możliwość sprawdzenia adresu przez komornika za pomocą systemu PESEL-NET, w ZUSie lub Urzędzie Skarbowym.

Na żądanie Dłużnika, komornik i asesor komorniczy muszą się wylegitymować, okazując swoją legitymację. Aplikant komorniczy dodatkowo musi okazać upoważnienie do przeprowadzenia czynności. Komornik Sądowy nie informuje wcześniej o zamiarze przeprowadzenia czynności terenowych. W czasie czynności terenowych najczęściej dochodzi do zajęcia ruchomości dłużnika, i przeprowadzenia wywiadu dotyczącego majątku Dłużnika. Komornik zajmuje ruchomości znajdujące się we władaniu Dłużnika. Komornik nie sprawdza czy Dłużnik jest ich właścicielem. Ważne komornik może przeszukać Dłużnika.

Na żądanie Dłużnika komornik powinien pokazać mu tytuł wykonawczy stanowiący podstawę egzekucji. Dłużnik ma obowiązek wpuścić komornika. Dłużnik nie musi być obecny w czasie czynności terenowych. Osoby trzecie (rodzina, sąsiedzi) pod nieobecność Dłużnika nie mają

obowiązku wpuszczać komornika na czynności. Osoba, która przeszkadza może zostać wydalona z miejsca przeprowadzenia czynności.

Dłużnik ma obowiązek przekazać komornikowi wszystkie niezbędne informacje. Osoby trzecie nie mają obowiązku przekazywać komornikowi takich informacji. W czasie czynności terenowych komornik może również zająć pieniądze.

W czasie czynności terenowych Dłużnik może dokonać wpłaty u komornika. Jeżeli Dłużnik jest agresywny, czynności terenowe mogą się odbyć przy udziale Policji. Koszty interwencji ponosi Dłużnik.

6. SKARGA NA CZYNNOŚĆ KOMORNIKA

Na czynności komornika przysługuje skarga do sądu rejonowego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Dotyczy to także zaniechania przez komornika dokonania czynności. Skargę rozpoznaje sąd właściwy ze względu na siedzibę kancelarii komornika.

Skarga nie przysługuje na zarządzenie komornika o wezwaniu do usunięcia braków pisma, na zawiadomienie o terminie czynności oraz na uiszczenie przez komornika podatku od towarów i usług. Skargę może złożyć strona lub inna osoba, której prawa zostały przez czynności lub zaniechanie komornika naruszone bądź zagrożone.

Skarga na czynność komornika powinna czynić zadość wymaganiom pisma procesowego oraz określać zaskarżoną czynność lub czynność, której zaniechano, jak również wniosek o zmianę, uchylenie lub dokonanie czynności wraz z uzasadnieniem.

Ważne: Skarga może być wniesiona na urzędowym formularzu.

Skargę wnosi się w terminie tygodniowym od dnia dokonania czynności, gdy strona lub osoba, której prawo zostało przez czynność komornika naruszone bądź zagrożone, była przy czynności obecna lub była o jej terminie zawiadomiona; w innych przypadkach - od dnia zawiadomienia o dokonaniu czynności strony lub osoby, której prawo zostało przez czynność komornika naruszone bądź zagrożone, a w braku zawiadomienia - od dnia powzięcia wiadomości przez skarżącego o dokonanej czynności. Skargę na zaniechanie przez komornika dokonania czynności wnosi się w terminie tygodniowym od dnia, w którym skarżący dowiedział się, że czynność miała być dokonana.

Skargę wnosi się do komornika, który dokonał zaskarżonej czynności lub zaniechał jej dokonania. Komornik w terminie trzech dni od dnia otrzymania skargi sporządza uzasadnienie zaskarżonej czynności, o ile nie zostało ono sporządzone wcześniej, albo przyczyn jej zaniechania i przekazuje je wraz ze skargą i aktami sprawy do właściwego sądu, chyba że skargę w całości uwzględni. O uwzględnieniu skargi komornik zawiadamia skarżącego oraz zainteresowanych, których uwzględnienie skargi dotyczy.

W przypadku stwierdzenia oczywistego naruszenia prawa przez komornika, sąd uwzględniając skargę, stosownie do okoliczności, może go obciążyć kosztami postępowania wywołanego skargą. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie stronom oraz komornikowi.

Sąd rozpoznaje skargę w terminie tygodniowym od dnia jej wpływu do sądu, a gdy skarga zawiera braki formalne, które podlegają uzupełnieniu, w terminie tygodniowym od jej uzupełnienia.

Ważne: *Wniesienie skargi nie wstrzymuje postępowania egzekucyjnego ani wykonania zaskarżonej czynności, chyba że sąd zawiesi postępowanie lub wstrzyma dokonanie czynności.*

8. PRZEDAWNIEŃ DŁUGU U KOMORNIKA

Przedawniony dług u komornika (podstawa art. 804 ustawy kodeks postępowania cywilnego). Jeżeli z treści tytułu wykonawczego wynika, że termin przedawnienia dochodzonego roszczenia upłynął, to wierzyciel ma obowiązek dostarczyć komornikowi dokument, z którego wynika, że doszło do przerwania biegu przedawnienia, jeśli tego nie zrobi – komornik odmówi wszczęcia egzekucji.

Ogólne uwagi dla osób zadłużonych

- ✓ Nie ignorować problemu.
- ✓ Nie zaciągać pochopnie nowych długów, aby spłacić stare.
- ✓ Upewnić się, o korzystaniu ze wszystkich przysługujących świadczeń.
- ✓ Kontaktować się ze wszystkimi wierzycielami.
- ✓ Najpierw zająć się długami priorytetowymi.
- ✓ Pamiętać, że lepiej spłacać mniejsze kwoty, niż nic.
- ✓ Nie poddawać się – jeżeli wierzyciel nie chce przyjąć przedstawionych propozycji, ponawiać je.
- ✓ Reagować na wszelkie otrzymywane pisma, uczestniczyć w rozprawach.
- ✓ Zachowywać kopie wszystkich otrzymywanych i wysyłanych pism.

PODSUMOWANIE

Po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, dłużnik powinien uważnie zapoznać się z treścią pisma. Jeśli jakieś sformułowania będą niejasne, niezrozumiałe, można poprosić o pomoc pracowników kancelarii, w której prowadzona jest sprawa lub skorzystać z pomocy za pośrednictwem bezpłatnej infolinii **Krajowej Rady Komorniczej**. W każdy wtorek, w godzinach od 9 do 15, pod numerem telefonu **22 299 87 77** każdy może uzyskać pomoc prawną. Można również skorzystać również z porady prawnej w punktach poradnictwa prawnego na obszarze całego Powiatu.